

дисциплінованих платників, які не мають боргів з оплати послуг, створенням автоматизованих систем збору і обробки платежів, інформаційно-роз'яснювальною роботою тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 24.06.2004 № 1875-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 47. – Ст. 514.
2. Про оплату населенням житлово-комунальних послуг у серпні 2012 року [Електронний ресурс] /. Експрес-випуск Державної служби статистики України від 28.09.2012 № 05/5-69/242 // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2012/09_12/243.zip. – Заголовок з екрану.
3. Березан Н.Я. Заборгованість громадян з квартирної плати за комунальні послуги: проблеми та шляхи вирішення [Електронний ресурс] / Н.І. Березан // Офіційний сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/4613>.
4. Щодо якості надання житлових послуг. Лист Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 29.05.2009 р. № 12/20-8-819 [Електронний ресурс] / Document.ua. – Режим доступу: <http://document.ua/o-kachestva-predostavlenija-zhilishnyh-uslug-ino94.html>. – Заголовок з екрану.
5. Щодо проблеми погашення заборгованості населення за спожиті житлово-комунальні послуги: лист Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 17.05.2007 № 12/1-64 // Інформаційний портал України. – Режим доступу: <http://ua-info.biz/legal/baseiw/ua-qmwewr.htm>. – Заголовок з екрану.
6. Про тимчасову заборону стягнення з громадян України пені за несвоєчасне внесення плати за житлово-комунальні послуги: Закон України від 13.11.1996 № 486/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 52. – Ст. 304.
7. Про внесення змін до Закону України «Про Загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки: Закон України від 11.06.2009 № 1511-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2009. – № 47-48. – Ст. 720.
8. Про реструктуризацію заборгованості з квартирної плати, плати за житлово-комунальні послуги, спожиті газ та електроенергію: Закон України від 20.02.2003 № 554-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 23. – Ст. 151.
9. Про реструктуризацію заборгованості за надані послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і комунальні послуги, що утворилася станом на 1 грудня 2006 року: Закон України від 20.12.2006 № 498-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 11. – Ст. 92.
10. Про затвердження Порядку погашення реструктуризованої заборгованості та внесення поточних платежів за житлово-комунальні послуги: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 976 // Урядовий кур'єр від 02.07.2003 № 119.

УДК 347.463

ДОГОВІР ПЕРЕВЕЗЕННЯ: НОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ

Самойленко Г.В., к.ю.н., доцент

Запорізький національний університет

Тема статті присвячена актуальним питанням визначення сутності договору перевезення, його природи, видової класифікації і сутнісних характеристик кожного з видів.

У роботі автор визначає договір перевезення (як договір-правовідношення) як зобов'язальне договірне правовідношення, яке залежно від свого предмета має майново-організаційний (у договорі перевезення вантажів) чи організаційний (у договорі перевезення пасажирів) зміст.

При цьому організаційний характер правовідносин з перевезення пасажирів не слід змішувати з організаційними договорами (чи попередніми, щодо чого в цивілістиці теж існує спір), які передують укладанню основного договору перевезення.

Об'єктом є договір перевезення. Предметом є положення чинного законодавства про правове регулювання перевезень, загальні положення про договір та формулювання дефініцій у праві взагалі та договорів зокрема.

Ключові слова: договір перевезення, договір перевезення вантажу, договір перевезення пасажирів, правовідношення, організаційні правовідносини, правовідносини майнового характеру, попередні договори.

Самойленко Г.В. ДОГОВОР ПЕРЕВОЗКИ: НОВЫЕ ПОХОДЫ К ПОНИМАНИЮ СУЩНОСТИ / Запорожский национальный университет, Украина

Тема статьи посвящена актуальным вопросам определения сущности договора перевозки, его природы, видовой классификации и существенных характеристик каждого из видов.

В работе автор определяет договор перевозки (как договор-правоотношение) как обязательственное договорное правоотношение, которое в зависимости от своего предмета имеет имущественно-организационный (в договоре перевозки грузов) или организационный (в договоре перевозки пассажира) содержание.

При этом организационный характер правоотношений по перевозке пассажира не следует смешивать с организационными договорами (или предварительными, относительно чего в цивилистике тоже существует спор), предшествующих заключению основного договора перевозки.

Объектом является договор перевозки. Предметом являются положения действующего законодательства о правовом регулировании перевозок, общие положения о договоре и формулирование дефиниций в праве вообще и договоров в частности.

Ключевые слова: договор перевозки, договор перевозки груза, договор перевозки пассажира, правоотношения, организационные правоотношения, правоотношения имущественного характера, предварительные договоры.

Samoilenko G.V. TRANSPORTATION AGREEMENT: NEW APPROACHES TO UNDERSTANDING ESSENCE / Zaporizhzhya national university, Ukraine

Theme of the article is devoted to topical issues of defining the essence of the contract of carriage, its nature, specific classification and the essential characteristics of each species.

Clarity of definition, clarity formalization of contractual relationships is important because ensures legal certainty urehulovanist categories and relationships.

Contract – convenient control of civil relations. Therefore, the proper understanding of its nature and relationships that it regulates, the formalization of the idea of an adequate distribution of rights and obligations of parties to the contract depends on the adequacy of the legal regulation of relations and their vrehulovanist.

In tsivilisticheskoy science has made significant steps in the exploration of legal transportation. However, these studies dealing with specific types of traffic – passengers or cargo unimodal.

It is called a work Streltsova E.D. "Contract of carriage by sea cargo (comparative aspect)" (2002), Samoilenko G.V. "The contract of carriage of goods by inland waterway traffic" (2003), Bezliudko I.A. "Contract of carriage of goods by air under civil law of Ukraine", Dikovska I.A. "The Air charter international private law" (2002), Svistun L.Y. "Contracts of carriage of goods by road" (2005), Bulgakova I.V. "Legal regulation of railway transportation in Ukraine" (2003), Kolyankovska T. "Rights of cargo in direct combined" (2007), Klepikova O. "Rights of cargo by sea" (2003), Nechypurenko A.M. "Civil legal regulation of transportation Taxi" (2008), Minchenko A. "Agreement passenger and luggage by rail in Ukraine" (2011).

Number of studies it strikes. However, today a comprehensive study of transportation such as relationships in a formalized form no. Here, of course, we can talk about the existence of such research in the Russian Federation – usually a well-known work of V. Vitryanskiy "Treaty transportation". Value it for tsivilisticheskoy science is undeniable, especially in the situation stays the Ukrainian and Russian legal systems in one tsivilisticheskoy family.

However, at present existing in the theory of civil law disputes concerning the legal nature of traffic, and therefore their contractual regulation.

In the paper, the author defines the carriage (as contractual relationship) as the legal relationship of obligation, which, depending on their subject is property-organizational (in the contract of carriage) or organizational (the contract of carriage passenger) content.

In this organizational character relationships for passengers not to be confused with the organizational agreements (or provisional, in respect of which there is also a civil law dispute) preceding the main conclusion of the contract of carriage.

The object is a contract of carriage.

The subject is the provisions of the current legislation regulating traffic, the general provisions of the contract and the formulation of the definitions in the law of treaties in general and in particular.

Key words: contract of carriage, the carriage of cargo, the carriage of passengers, the legal, organizational, legal, property-legal relations, preliminary agreements.

Чіткість дефініцій, чіткість формалізації договірних правовідносин має велике значення, адже забезпечує визначеність правових категорій і урегульованість правовідносин.

Договір – зручний регулятор цивільних правовідносин. Тому від належного розуміння його сутності і відносин, які він регулює, формалізацію ідеї адекватного розподілу прав та обов'язків сторін договору залежить адекватність правового регулювання правовідносин і їх врегульованість.

У цивілістичній науці вже зроблено значних кроків у сфері дослідження правовідносин перевезення. Проте ці дослідження стосуються окремих видів перевезень – пасажирів чи вантажів окремими видами транспорту.

Тому ми в межах даної статті означили об'єкт дослідження – договір перевезення. Предметом є положення чинного законодавства про правове регулювання перевезень, загальні положення про договір та формулювання дефініцій у праві взагалі та договорів зокрема.

Так, варто назвати роботи Стрельцової Є.Д. «Договір морського перевезення вантажу (порівняльний аспект)» (2002 р.) [1], Самойленка Г.В. «Договір перевезення вантажів у внутрішньому водному сполученні» (2003) [2], Безлюдько І.О. «Договір перевезення вантажу повітряним транспортом за цивільним правом України» [3], Діковської І.А. «Договір повітряного чартеру у міжнародному приватному праві» (2002 р.) [4], Свистун Л.Я. «Договори перевезення вантажів автомобільним транспортом» (2005 р.) [5], Булгакової І.В. «Правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом в Україні» (2003 р.) [6], Колянковської Т.О. «Правове регулювання перевезень вантажів в прямому змішаному сполученні» (2007 р.) [7], Клепікової О.В. «Правове регулювання перевезень вантажів морським транспортом» (2003 р.) [8], Нечипуренка О.М. «Цивільно-правове регулювання перевезень таксі» (2008) [9], Мінченка А.О. «Договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом в Україні» (2011) [10].

Кількість досліджень приємно вражає. Проте на сьогодні комплексне дослідження перевізних правовідносин як таких в формалізованому вигляді відсутнє. Тут звичайно, можна говорити про наявність такого дослідження в Російській Федерації, – звичайно це всім відома робота В.В. Вітрянського «Договор перевозки» [11]. Цінність її для цивілістичної науки беззаперечна, тим більше в ситуації перебування української та російської правових систем в одній цивілістичній сім'ї.

Тим не менше, на сьогодні наявні в теорії цивільного права спірні питання стосовно сутності правовідносин з перевезень, а відповідно і їх договірного регулювання.

Більшість праць науковців базується на підходах, означених у вищевказаній роботі.

Проаналізуємо окремі положення. Розділ 1 глави IV Загальних положень про договір перевезення в роботі В.В. Вітрянського «Договор перевозки» має назву «Поняття та види договору перевезення. Система договорів перевезення». Дається коротка характеристика окремих видів договорів, що опосередковують транспортний процес, критерії їх видової класифікації, проте обраний методологічний підхід не дає повного уявлення щодо місця цих договорів у системі договорів, а відповідно повної картини про їх сутність та специфічні риси.

Лише чітке розуміння сутності того чи іншого правовідношення дає розуміння його договірної конструкції.

Наразі серед науковців є загальноприйнятою є триада в розумінні договору, запропонована В.В. Вітрянським. Він писав, що в законодавстві і в цивільно-правовій доктрині термін «договір» застосовується в трьох різних значеннях: як підстава виникнення правовідношення (договір-правочин); як саме правовідношення, що виникло з цієї ж підстави (договір-правовідношення); як форма існування правовідношення (договір-документ) [12, 10].

Звичайно, з цього приводу є і інші підходи. Так, О.О. Красавчиков був противником такого широкого розуміння терміна «договір» і зазначав, що розуміння договору як цивільного

правовідношення виявляється неоправданим, оскільки в ньому змішуються юридичний факт і його правові наслідки, тим не менше погоджувався, що категорія «договір» може мати декілька значень [13, 432].

Повертаючись до «триадного» розуміння договору варто зупинитися на загальновідомому факті, що стосується структури ЦК України. Так, Розділ III має назву «Окремі види зобов'язань», а його підрозділ 1 «Договірні зобов'язання». Тобто, регламентації піддано не договірні конструкції, а зобов'язання, що витікають із відповідних видів договорів. Звичайно, що договору-правочину присвячено Розділ IV Книги 1 та Розділ II Книги 5 ЦК України.

За логікою законодавця, що підтримується науковцями, коли мова йде про договір, в першу чергу мова йде про договір-правовідношення, а точніше про зобов'язальне договірне правовідношення. Так, у підручнику з цивільного права України під редакцією Я.М. Шевченко дане визначення поняття зобов'язання – «На основі норм зобов'язального права за допомогою певних юридичних фактів (у т.ч. правочинів – додано нами, авт.) виникає зобов'язання, під яким розуміють правовідношення (виділ. авт.), у якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші, тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку» [14, 457].

Оскільки ми говоримо про правовідношення, напевно, варто зупинитися на їх видах задля однієї простої на перший погляд, але цілком не визначеної в цивілістичній науці мети – який вид цивільних правовідносин лежить в основі договору перевезення?

Ми скільки завгодно довго можемо описувати явище, але загальнонаукові (в т.ч. філософські) методи досліджень підказують нам про необхідність пізнання сутності явища, опису яких приділена значна увага науковців у сфері дослідження транспортних правовідносин; необхідність пізнання змісту, а не форми його вираження.

Саме розуміння сутності дає підстави для науково обґрунтованого аналізу тих чи інших правових явищ, їх опису, класифікації тощо.

Проте, як видається, на доктринальному рівні на сьогодні відсутня єдність щодо класифікації видів правовідносин, а відповідно, і предмета цивільного права взагалі.

Так, наприклад, Харитонов Є.О. наводить наступну класифікацію видів цивільних правовідносин. За критерієм економічного змісту – майнові та особисті немайнові правовідносини; за юридичним змістом – абсолютні та відносні; за характером здійснення права – речові і зобов'язальні; за спрямованістю і цілями встановлення – регулятивні і охоронні; з урахуванням структури змісту – прості і складні [15, 108-109]. Така класифікація підтримана Шевченко Я.М. [14, 62].

Тим не менше, свого часу О.О. Красавчиков визначав, що цивільне право є системою норм, які регулюють майнові, особисті немайнові, творчі та деякі організаційні правовідносини [13, 2].

У подальшому це призвело до наукової дискусії, внаслідок чого на сьогоднішній день існує безліч різного роду концепцій, що намагаються пояснити правову природу організаційних відносин, що виявляють себе в предметі цивільно-правового регулювання.

Красавчиков О.О. тримався позиції, що оскільки майнові відносини пов'язані із засобами або продуктами виробництва, остільки лише ті норми, які регулюють поведінку людей, безпосередньо направляється на засоби або продукти виробництва, мають справу з майновими відносинами. Щодо останнього Ліухан Т.Н. зазначає, що з цим не можна погодитися тому, що цивільне право, як відомо, включає до свого складу чимале число норм, що не володіють такою спрямованістю і лише в кінцевому рахунку, при посередництві інших цивільно-правових норм, що стикаються з поведінкою майнового змісту. Це означає, що відносини, безпосередньо ними регульовані, хоча і пов'язані з майновими, виконуючи для нього свого роду службову функцію, самі вже є не майновими, а організаційними відносинами [16, 49].

Серед останніх наукових досліджень, які стосуються організаційних правовідносин варто назвати роботу Кірсанова К.О. «Цивільно-правове регулювання організаційних правовідносин». У ній ним зроблено висновок, що організаційні відносини як елемент цивільного права являє собою виникаючі між юридично рівними і майново самостійними

учасниками, що мають автономію волі, суспільні відносини, зміст яких складають дії немайнового характеру, спрямовані на виникнення і упорядкування майнових або особистих немайнових відносин [17, 10].

Він також зазначав, що будь-який цивільно-правовий договір, як майновий, так і організаційний, неминуче викликає до життя цивільно-правове організаційне відношення.

Правовідносини, що виникають з майнового цивільно-правового договору, мають у своєму складі, в тому числі, і організаційні правовідносини, оскільки майнові права та обов'язки, що породжуються даним договором, не існують окремо, у відриві від суб'єктивних організаційних прав і обов'язків. Організаційні права та обов'язки супроводжують майнові права, підтримують їх зсередини: в цьому виявляється організаційна функція будь-якого майнового договору.

Майновий договір по суті породжує як майнове, так і організаційне правовідношення: сам майновий договір підтримується організаційним правовідношенням, а майнове правовідношення, що виникає на основі даного договору, є результатом правового регулювання майнових відносин [17, 11].

Утримуючи спрямованість такої правової позиції, знаходимо її вияв і в інших роботах українських цивілістів. Звичайно, що критеріїв існує достатня кількість, а відповідно і класифікацій різних науковців.

Так, варто зазначити класифікацію Л.К. Веретельник, яка в своєму дослідженні, здійснюючи системну класифікацію договорів, відображає їх внутрішню спрямованість та механізм. Вона виділяє чотирнадцять типів договорів, розміщених у ЦК України, серед яких договори про доставку вантажів, пасажирів і багажу (перевезення) вона виділяє окремо від договорів про виконання робіт та послуг [18, 4].

Проте в межах спрямованості нашого дослідження зупиняємося на класифікації Бервено С.М., який проводить класифікацію договорів, що ґрунтується на критерії змісту діяльності, яку регулюють договори. Відповідно до даного критерію розрізняють два основні типи договорів – майнові та організаційні [19, 226]. До майнових він відносить договори, спрямовані на регулювання діяльності осіб із приводу певного матеріального блага, під яким розуміє одержання майна або блага, яке досягається виконанням зобов'язання.

Специфіка організаційних договорів полягає в їх призначенні створювати передумови для наступної діяльності.

Статтею 908 ЦК України закріплено, що перевезення вантажу, пасажирів, багажу, пошти здійснюється за договором перевезення.

ЦК України розрізняє договір перевезення вантажу (ст.909 ЦК) та пасажирів (ст.910 ЦК). Критерієм виступає предмет договору та суб'єктний склад.

Звичайно, що предметом договору перевезення вантажу є доставка вантажу до пункту призначення. Щодо останнього, модель, запропонована Бервено С.М. стосовно договору перевезення вантажу є беззаперечною – договір перевезення вантажу опосередковує рух майна в просторі (як четверта сфера виробництва) – тому цей договір, за певного допуску, можна назвати майновим (майнове благо одержувача вантажу досягається виконанням зобов'язання перевезення).

Проте інший договір – договір перевезення пасажирів навряд чи можна назвати беззаперечно майновим – адже він не пов'язаний з матеріальними благами. Без перебільшення договір перевезення пасажирів є способом, механізмом реалізації права особи (нематеріального) на свободу пересування (ст.313 ЦК), за допомогою якого це право реалізовується. Або, іншими словами, способом організації реалізації права людини, а відтак, є організаційним за своєю сутністю договором. Навряд, що після даних аргументів виявиться з достатньою кількістю аргументів стверджувати, що договір перевезення пасажирів є майновим договором.

Звичайно, що організаційний характер правовідносин з перевезення пасажирів не слід змішувати з організаційними договорами (чи попередніми, щодо чого в цивілістиці теж існує спір), які передують укладанню основного договору перевезення.

Повертаючись до вже згаданої праці Кірсанова К.О., знаходимо підтвердження нашої позиції. Він пише, що в межах класифікації, що проводиться на підставі критерію взаємозв'язку цивільно-правових організаційних відносин з правовідносинами майновими (зокрема, зобов'язаннями), можна виділити дві групи цивільно-правових організаційних правовідносин. Правовідносини першої групи спрямовані виникнення (формування) правовідносин, які організовуються, а правовідносини другої групи спрямовані на упорядкування, забезпечення розвитку відносин, які вже виникли. Перші ним названі «породжуючими організаційними правовідносинами», а організаційні правовідносини другої групи – «правозабезпечуючими організаційними правовідносинами» [17, 13].

Через призму проведеного дослідження є достатньо можливостей для цивільно-правової характеристики сутності договору перевезення (не вдаючись до видової класифікації). Договір перевезення (як договір-правовідношення) є зобов'язальним договірним правовідношенням, який залежно від свого предмета має майново-організаційний (у договорі перевезення вантажів) чи організаційний зміст (у договорі перевезення пасажирів).

Як виявляється, договори перевезення вантажів та пасажирів мають абсолютно різну природу та сутність, не дивлячись на загальний спосіб реалізації – через діяльність транспорту. Договір перевезення вантажу має економічний зміст (майнову основу), договір перевезення пасажирів виконує організаційну функцію реалізації права особи на свободу пересування, а відтак вирішує питання немайнового.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стрельцова Є.Д. Договір морського перевезення вантажу (порівняльний аспект): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Є.Д. Стрельцова. – О., 2002. – 16 с.
2. Самойленко Г.В. Договір перевезення вантажів у внутрішньому водному сполученні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Г.В. Самойленко. – Х., 2003. – 20 с.
3. Безлюдько І.О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом за цивільним правом України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / І.О. Безлюдько. – К., 2005. – 18 с.
4. Діковська І.А. Договір повітряного чартеру у міжнародному приватному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / І.А. Діковська. – К., 2002. – 19 с.
5. Свистун Л.Я. Договори перевезення вантажів автомобільним транспортом: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Л.Я. Свистун. – К., 2005. – 18 с.
6. Булгакова І.В. Правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / І.В. Булгакова. – К., 2003. – 20 с.
7. Колянковська Т.О. Правове регулювання перевезень вантажів в прямому змішаному сполученні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Т.О. Колянковська. – О., 2007. – 19 с.
8. Клепікова О.В. Правове регулювання перевезень вантажів морським транспортом: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.04 «Господарське право; господарсько-процесуальне право» / О.В. Клепікова. – К., 2003. – 20 с.

9. Нечипуренко О.М. Цивільно-правове регулювання перевезень таксі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О.М. Нечипуренко. – О., 2008. – 20 с.
10. Мінченко А.О. Договір перевезення пасажирів та багажу залізничним транспортом в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / А.О. Мінченко. – К., 2011. – 22 с.
11. Витрянский В.В. Договор перевозки / В.В. Витрянский. – М.: Статут, 2001. – 526 с.
12. Витрянский В.В. Существенные условия договора / В.В. Витрянский // Хозяйство и право. – 1998. – № 7. – С. 3-12.
13. Советское гражданское право: учебник в 2 т. / [Илларионова Т.И., Кириллова М.Я., Красавчиков О.А. и др.]; под ред. О.А. Красавчикова. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. школа, 1985. – Т. 1. – 1985. – 544 с.
14. Цивільне право України: академічний курс: підручник в 2 т. / за заг. ред. Я.М. Шевченко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – Т. 1. Загальна частина. – 2003. – 520 с.
15. Цивільне право України: підручник в 2 т. / за ред. Є.О. Харитонova, Н. Ю. Голубевої. – вид. друге. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2010. – Т. 1. – 2010. – 832 с.
16. Лиухан Т.Н. Организационные отношения в предмете гражданского права Российской Федерации: проблема определения правового статуса / Т.Н. Лиухан // Сибирский юридический вестник. – 2000. – № 4. – С. 49-50.
17. Кирсанов К.А. Гражданско-правовое регулирование организационных отношений: дис. ... кандидата юридических наук: 12.00.03 / Кирсанов Константин Александрович. – Екатеринбург, 2008. – 189 с.
18. Веретельник Л.К. Систематизація договорів у цивільному праві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Л. К. Веретельник. – Харків, 2007. – 19 с.
19. Бervено С.М. Проблеми договірної права України: монографія / С.М. Бervено. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.

УДК 346: 334.7 + 347.72.033

ВИДИ ПЕРЕТВОРЕНЬ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Ковальов І.В., здобувач

Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

Стаття присвячена аналізу різновидів перетворення акціонерних товариств. Пропонується розглядати в теорії господарського права не тільки добровільну та примусову форми перетворення, а й виділити добровільно-примусову форму, обумовлену змінами законодавства. Даються рекомендації щодо законодавчого врегулювання порядку проведення добровільно-примусової реорганізації акціонерних товариств.

Ключові слова: акціонерне товариство, перетворення, організаційно-правова форма, види перетворення.

Ковалев И.В. ВИДЫ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ ПО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ УКРАИНЫ / Национальный университет «Юридическая академия Украины имени Ярослава Мудрого», Украина

Статья посвящена анализу разновидностей преобразования акционерных обществ. Предлагается рассматривать в теории хозяйственного права не только добровольную и принудительную формы